16.3.2021

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys 32/2021 vp eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 a ja 58 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:ltä lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilain 58 a ja 58 b §:n muuttamisesta. MaRa lausuu asiasta seuraavan.

Ravintola-alan tilanteesta

Koronakriisi on kurittanut ravintola-alaa ja sen työntekijöitä jo vuoden. Tilastokeskuksen ennakkotietojen perusteella voidaan arvioida, että vuonna 2020 korona vei ravintoloiden 5,9 miljardin euron liikevaihdosta noin 1,5 miljardia euroa. Koska viime vuoden tammi- ja helmikuu olivat vielä hyviä, liikevaihdon pudotus maaliskuun puolivälistä oli vielä selvästi suurempi. Anniskelu väheni 40 prosentilla. Ravintola-alan tilannetta kuvataan liitteessä 1.

Viime viikolla julkaistun jäsenkyselymme mukaan 72 prosentilla ruokaravintoloista, 64 prosentilla kahviloista ja 84 prosentilla pubeista ja yökerhoista liikevaihto laskee maalis-toukokuussa 2021 vähintään puolella verrattuna vuoden 2019 vastaavaan aikaan. Peräti 90 prosentilla juhla- ja pitopalveluyrityksistä liikevaihto romahtaa vähintään 70 prosentilla ja henkilöstö- ja opiskelijaravintoloista 63 prosentilla vähintään 60 prosenttia. Konkurssiuhan alla tai lopettaneita on syyskuuhun mennessä jo yli 30 prosenttia ravintola-alan yrityksistä.

Ravintolayrittäjät ja yritysten työntekijät ovat taloudellisesti ja henkisesti lopussa. Koronakriisi ja rajoitustoimet ovat tuhonneet tuhansien ravintolayrittäjien työn, ovat viemässä elinkeinon, henkilökohtaisen omaisuuden ja mielenterveyden. Työntekijät ovat yhtä vaikeassa tilanteessa.

I Yleistä lakiesityksestä

Esitetyt rajoitustoimet eivät ole välttämättömiä eivätkä oikeasuhtaisia

Hallitus esittää, että epidemiologisesti tasolla kaksi oleville alueille voidaan valtioneuvoston asetuksella asettaa nykyistä tiukempia rajoituksia. Asetuksella voitaisiin säätää, että ruokaravintoloiden asiakaspaikoista saisi olla käytössä enintään puolet ja anniskelupainotteisten ravintoloiden yksi kolmasosa. Anniskelu tulisi lopettaa jo klo 17 ja ravintolat sulkea klo 18.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin tietyillä alueilla sijaitsevien ravitsemisliikkeiden asiakkaiden *saapumiseen* ja oleskeluun, asiakaspaikkojen sijoittamiseen ja *tartuntariskiä lisäävien toimien välttämiseen liittyvistä velvoitteista* sekä sisä- ja ulkotilojen asiakaspaikkamäärään liittyvistä vaatimuksista. Kursiivilla kirjoitetut velvoitteet ovat lisäyksiä voimassa olevaan sääntelyyn. Uutena velvoitteena voitaisiin säätää muun muassa pöytävarauspakosta.

Ravintolatoiminnan harjoittaminen kannattavasti ei ole mahdollista hallituksen esittämillä uusilla rajoituksilla. Illallisia tarjoavat ravintolat ja pubit eivät avaudu lainkaan sulun jälkeen. Tuhansien työntekijöiden lomautukset jatkuvat. Toimialan 77 000 yrittäjää ja työntekijää sekä heidän perheensä ovat vakavassa taloudellisessa ja henkisessä ahdingossa, mitä hallituksen esitys vain syventää.

MaRa katsoo, että eduskunnan tulee rajoitustoimien oikeasuhtaisuutta ja välttämättömyyttä harkitessaan ottaa huomioon, että koronakriisi on vaikeuttanut merkittävästi ravintolayrittäjien ja työntekijöiden asemaa jo vuoden. Toimialan 77 000 työllistä ja heidän perheensä ovat vakavassa taloudellisessa ja henkisessä hädässä.

Ravintoloiden osuus epidemian leviämisessä

Hallituksen esityksen sivuilla 9–10 käsitellään ravintoloiden osuutta epidemian leviämisessä. Kyseisessä kohdassa käsitellään sekaisin ravintoloissa tapahtuneita altistumisia ja tartuntoja. Sivulla 9 todetaan, että viikoilla 1–8 raportoituja ravitsemisliikkeissä tapahtuneita tartuntoja on yhteensä 515 painottuen pääasiassa kiihtymis- ja leviämisvaiheen sairaanhoitopiireihin. Tämän lisäksi esityksessä todetaan, että huomattavassa osassa ravintoloissa tapahtuneista altistumisista ja tartunnoista alkuperä jää selvittämättä. Johtopäätöksenä esityksessä todetaan, että ravitsemisliikkeiden tartunnat muodostavat tällä hetkellä huomattavan osan niistä kodin ulkopuolella tapahtuvista tartunnoista, joita tehokkailla rajoitustoimenpiteillä on mahdollisuus ehkäistä.

THL:n viikkoinfojen mukaan viikoilla 1–8 Suomessa on ollut yhteensä 21 158 koronavirustartuntaa. Ravintolatartuntojen osuus oli siten 2,4 prosenttia kaikista tartunnoista. Hallitus ei esitä, mihin sen käsitys perustuu, että ravintoloissa tapahtuu huomattavasti enemmän tartuntoja. Hallituksen esityksessä asiasta esitetään arveluja, eikä todellista tietoa tai tutkimusta suomalaisista ravintoloista. Ravintolayrittäjien ja heidän työntekijöidensä oikeusturvan kannalta olisi välttämätöntä saada tartuntojen määrästä tutkimustietoa eikä arveluja. Myös ruokaravintolat, pubit ja muut yöravintolat tartunnan lähteinä pitäisi pystyä erittelemään.

Tiedossa olevien tartuntalähteiden osuus tapauksista vaihtelee viikoittain 59 ja 66 prosentin välillä viikoilla 1–8. Myös alueiden välillä on suuria eroja: 12–14/21 sairaanhoitopiirissä tartuntalähde on selvitetty yli 75 prosentissa tapauksista. Ravintoloissa on tapahtunut 2,4 prosenttia tartuntojen kokonaismäärästä viikoilla 1–8. Osaa tartuntalähteistä ei ole pystytty selvittämään. On epätodennäköistä, että ravintoloiden osuus selvittämättömistä tartunnoista olisi merkittävästi suurempi kuin niissä tapauksissa, joissa tartuntalähde on selvitetty.

On siten epätodennäköistä, että ravintoloissa tapahtuvat tartunnat muodostaisivat huomattavan osan kodin ulkopuolisista tartunnoista. Monissa maissa ravintolat ovat olleet suljettuina useita kuukausia, eikä tartuntojen määrät ole lähteneet merkittävään laskuun (ennen rokotusten taudin leviämistä hidastavaa vaikutusta). Tiedot ulkomailta eivät tue hallituksen esityksessä olevaa väitettä. Virus on levinnyt muun muassa rakennustyömailla. Ravintoloiden sulkeminen ja sulun jälkeen niiden toiminnan vaikeuttaminen kohtuuttomasti eivät yksin johda toivottuihin tuloksiin. Hallituksen on riskiperusteisesti arvioitava, mitä toimia tarvitaan, että viruksen leviäminen voitaisiin estää tehokkaasti.

Neljää maakuntaa lukuun ottamatta ravintolat ovat olleet suljettuina viikon. Jo ennen sulkua ja sulun aikana on tullut tietoja siitä, että nuorten juhliminen on siirtynyt yksityistiloihin, koteihin ja vuokramökkeihin, jotka ovat täysin koronakontrollin ja -lainsäädännön ulkopuolella. On hämmästyttävää, ettei hallituksen esityksessä ole lainkaan käsitelty niitä seuraamuksia, joita pubien, karaokeravintoloiden ja yökerhojen toiminnan kieltämisellä käytännössä on. Näyttääkin siltä, että ravintolat ovat hallitukselle helppo ja näkyvä kohde osoittaa, että viruksen leviämistä ehkäistään.

MaRa toteaa, että ravintoloissa on ollut 515 koronavirustartuntaa viikoilla 1–8. Tartunnat ovat tapahtuneet valtaosaltaan yöravintoloissa, joissa asiakkaat tanssivat ja laulavat. Ravintoloissa tapahtuneet tartunnat eivät kuitenkaan muodosta missään tapauksessa huomattavaa osaa kokonaistartunnoista. Ravintoloiden sulkeminen ja sen jälkeisen ajan raskaat rajoitustoimet vahingoittavat vakavasti yrityksiä ja niiden työntekijöitä. Nuorten juhliminen on siirtynyt ja siirtyy yöravintoloiden ollessa kiinni yksityistiloihin, jossa virus leviää huomattavasti helpommin kuin ravintoloissa.

Pääosin ruokaa tarjoilevat illallisravintolat

Asiakkaat saapuvat illallisia tarjoaviin ravintoloihin yleensä klo 18.00 jälkeen. Koronaaikana asiakkaat ovat oppineet tulemaan ravintoloihin klo 17.00 etenkin perjantaisin ja lauantaisin. He eivät tule ravintolaan sitä ennen. Kun anniskelu pitäisi lopettaa epidemian torjunnan tasolla kaksi jo klo 17.00 ja ravintola sulkea tunnin kuluttua siitä, on selvää, että näin tiukat rajoitukset merkitsevät illallisia tarjoaville ravintoloille samaa kuin sulun jatkaminen, mutta ilman valtion sulusta maksamaa hyvitystä. Nämä seuraamukset todetaan myös hallituksen esityksen sivulla 15. On perusteltua kysyä, miksi hallitus tekee tällaisen esityksen, jonka se toteaa johtavan siihen, että kannattava elinkeinotoiminta ei olisi mahdollista.

Kun asiakkaat istuvat ruokaravintolassa omissa seurueissaan, turvavälit seurueiden kesken ovat riittävät ja liikkuminen on rajoitettu vain välttämättömään, koronaviruksen tarttumista ravintolassa voidaan ehkäistä merkittävästi. MaRa on antanut jäsenravintoloilleen suosituksen, että työntekijät käyttävät maskia, ja että jäsenravintolat edellyttävät asiakkailta maskin käyttöä aina, kun asiakas liikkuu ravintolassa. Perus- ja kiihtymisvaiheen alueilla asiakkaiden liikkumista ravintoloissa ei voida rajoittaa.

Jotta illallista tarjoavia ravintoloita kannattaisi avata, anniskelun tulisi olla mahdollista vähintään klo 20 asti ja sulkeminen siitä tunnin päästä. Tämä mahdollistaisi ravintoloille

yhden kattauksen illassa. Kun samalla asiakkaita voitaisiin ottaa enintään 75 prosenttia asiakkaiden sallitusta enimmäismäärästä, tämä mahdollistaisi joinakin iltoina (lähinnä perjantai ja lauantai) kannattavan liiketoiminnan ravintoloille ja työtuntien antamisen lomautetuille työntekijöille. Pöytävarausta edellyttämällä klo 18.00 jälkeen anniskelu- ja aukioloaikoja tulisi pidentää. Se pelastaisi myös alan yrityksiä konkursseilta ja ravintoloiden lopettamisilta.

Hallituksen esityksen sivulla 17 todetaan, että "kun kysymys on keskimääräisestä vaikutuksesta ihmisten käyttäytymiseen, vaikutus ei suoranaisesti riipu siitä, onko ravitsemisliikkeen pääasiallinen toiminta tarjota asiakkaille alkoholijuomia vai ei." Hallituksen esityksessä väitetään, että ruokaravintoloissa ihmisten käyttäytyminen ei suoranaisesti poikkea käyttäytymisestä yökerhoissa, kun molemmissa tarjoillaan alkoholijuomia. Tämä väite ei perustu tosiasioihin. Lausuma osoittaa sen, että hallitus yrittää hakemalla hakea perusteita sille, miksi ruokaa pääosin tarjoaville ravintoloille voitaisiin säätää esitetyn kaltaiset ankarat toiminnan rajoitukset.

Hallitus esittää merkittävää puuttumista perustuslain suojaamaan elinkeinovapauteen ja omaisuuden suojaan sekä työntekijöiden oikeuteen työhön. Hallituksen pitäisi pystyä vakuuttavasti perustelemaan, miten ruokaravintoloiden asiakasmäärien nostaminen 75 prosenttiin, anniskelun salliminen klo 20 asti ja ravintoloiden sulkeminen tunti sen jälkeen edistäisi viruksen leviämistä.

MaRa katsoo, että hallitus ei ole esityksessään esittänyt perusteita sille, miksi pääosin ruokaa tarjoileville ravintoloille asetetaan esityksen mukaiset rajoitustoimet. Hallituksen esitys ei siten ole perustuslain näkökulmasta välttämätön eikä oikeasuhtainen. Viruksen leviämisen estämisen kannalta riittävä rajoitus epidemian torjunnan tasolla 2 on, että käytössä voi olla enintään 75 prosenttia asiakaspaikoista, anniskelu voidaan määrätä asetuksella lopetettavaksi aikaisintaan klo 20.00 ja ravintolat tulee sulkea klo 21.00. Jos ravintola edellyttää asiakkaalta pöytävarauksen tekemistä klo 18.00 jälkeen, anniskelu tulisi sallia klo 22.00 asti ja aukiolo klo 23.00 asti. Tämä mahdollistaa illallisia tarjoaville ruokaravintoloille edes teoreettisen mahdollisuuden harjoittaa liiketoimintaa kannattavasti ja kutsua lomautettuja työntekijöitä töihin.

Pääosin alkoholijuomia tarjoilevat ravintolat

Valtioneuvoston 5.3.2021 voimaantullut asetus liikkumisesta ravintoloissa lopetti käytännössä yökerhojen ja karaokeravintoloiden toiminnan. Hallituksen esityksessä olevat rajoitustoimet lopettavat myös pubien toiminnan, koska pubit aukeavat pääosin klo 15 tai 16. Jos anniskelu tulee lopettaa jo klo 17.00, pubit eivät aukea sulun päätyttyä. Tämä todetaan myös hallituksen esityksen sivulla 15: "Seurusteluravintoloiden, pubien, baarien ja yökerhojen elinkeinotoiminta ei käytännössä olisi mahdollista, jos anniskelu-, ja aukioloaikaa rajoitetaan merkittävästi nykyistä enemmän."

Kun näin on, eikö olisi oikeudenmukaisempaa, että pubit, karaokeravintolat ja yökerhot määrättäisiin olemaan suljettuina siihen asti, kun ne voivat edes teoriassa harjoittaa kannattavaa liiketoimintaa. Tämä mahdollistaisi myös sen, että valtio hyvittäisi niille joustamattomat kiinteät kustannukset sulun ajalta täysimääräisesti.

Pääosin alkoholia tarjoilevien ravintoloiden liiketoimintaedellytysten vieminen ja siitä johtuva niiden toiminnan alasajo johtavat moniin koronaviruksen torjunnan ja alkoholihaittojen torjunnan kannalta negatiivisiin seurauksiin. Nuorten juhliminen siirtyy yksityistiloihin, joissa ei ole minkäänlaista koronakontrollia. Myös alkoholin käyttö siirtyy yhä enemmän koteihin. Poliisi ja alkoholihaittojen torjunnasta vastaavat asiantuntijaorganisaatiot ovat todenneet nämä negatiiviset seuraamukset: kotihälytykset ovat kasvaneet, samoin alkoholin käytöstä kotona aiheutuvat haitat.

Asiakkaat istuvat pubeissa omissa seurueissaan. Kesäkuun loppuun asti voimassa oleva asetus kieltää muun kuin välttämättömän liikkumisen ravintoloissa. Tanssiminen ja karaoke on kielletty. STM:n tiedotteen mukaan liikkumista rajoittava velvoite poistetaan perus- ja kiihtymisvaiheen alueen ravintoloilta 28.3.2021 alkaen. Lievemmät rajoitustoimet pubeissa, kun asiakkaat istuvat omissa seuruissaan eivätkä liiku ravintoloissa kuin välttämättömän, eivät muodosta merkittävää riskiä viruksen leviämiselle.

MaRa katsoo, että epidemian torjunnan tasolla 2 kireämpien rajoitustoimien ollessa välttämättömiä alkoholipainotteisten ravintoloiden asiakaspaikkoja ei voida rajoittaa enempää kuin puolella, anniskelu niissä tulee olla sallittu klo 20.00 asti ja niiden tulee sulkea ovensa klo 21.00. Jos eduskunta ei tee tällaista muutosta hallituksen esitykseen, reilumpaa olisi, että pääosin alkoholia tarjoilevat ravintolat määrättäisiin olemaan kiinni siihen asti, kunnes niille annetaan toimintaedellytykset kannattavaan liiketoimintaan. Samalla valtion on hyvitettävä niiden kiinteät joustamattomat kustannukset täysimääräisesti.

Ulko- ja sisätilojen erotteleminen toisistaan

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin tietyillä alueilla sijaitsevien ravitsemisliikkeiden asiakkaiden saapumiseen ja oleskeluun, asiakaspaikkojen sijoittamiseen ja tartuntariskiä lisäävien toimien välttämiseen liittyvistä velvoitteista sekä sisä- ja ulkotilojen asiakaspaikkamäärään liittyvistä vaatimuksista.

Valtioneuvosto voisi säännöksen mukaan säätää yhtä raskaista velvoitteista sekä ulko- että sisätiloihin. Valtioneuvoston harkintavaltaa ei ole rajoitettu millään tavalla. Valtioneuvoston asetuksessa voitaisiin esimerkiksi asettaa myös ulkotiloihin pöytävarauspakko, mikä ei ole millään tavalla perusteltua. Ulkotiloissa riski viruksen leviämiselle on pienempi kuin sisätiloissa. Tämän vuoksi ulkotiloille ei voida asettaa yhtä raskaita velvoitteita kuin sisätiloille. Se ei ole oikeasuhtaista eikä välttämätöntä.

MaRa katsoo, että valtioneuvoston harkintavaltaa säännöksessä mainittujen velvoitteiden asettamisessa ulkotiloihin tulee rajoittaa. Ulkotilojen osalta on riittävää, että ravintola huolehtii hygieniavaatimuksista ja riittävän etäisyyden säilymisestä eri seurueiden välillä. Myös anniskelu- ja aukioloaikasääntely voisi olla ulkotiloissa vähemmän rajoittavaa kuin sisätiloissa. Vaatimus pakollisesta istumapaikasta pöydän tai muun tason ääressä on ulkotilojen osalta tarpeettoman kireä velvoite. Se myös asettaa alkukesän festivaalien järjestämisen vaakalaudalle, kun festivaalien anniskelualueilla jokaisella asiakkaalle pitäisi varata oma istumapaikka pöydän tai muun tason ääressä.

Ravintoloille aiheutuvien vahinkojen korvaaminen

Ravintola-alan taloudellinen tilanne oli jo ennen ravintoloiden sulkemista katastrofaalisen heikko. Jollei valtio korvaa sulun ajalta joustamattomia kiinteitä kustannuksia täysimääräisesti, taloudellinen tilanne heikkenee entisestään. Ravintoloiden talous syöksyy yhä huonommaksi, jos eduskunta hyväksyy esillä olevan esityksen hallituksen esittämässä muodossa. Se tarkoittaa käytännössä koko yö- ja iltaravintolatoiminnan sekä illallisia tarjoavien ravintoloiden toiminnan kieltämistä. Tämä on otettava huomioon sulun jälkeiseltä ajalta valtion maksamissa korvauksissa. On välttämätöntä, että valtio korvaa täysimääräisesti kaikki joustamattomat kiinteät kustannukset. Myös suurille yrityksille tulee luoda oikeudenmukainen korvausjärjestelmä, koska ne ovat suuria työllistäjiä ja verojen maksajia.

MaRa katsoo, että valtion tulee korvata ravintolayrityksille niille aiheutuneet joustamattomat kiinteät kustannukset täysimääräisenä, koska hallituksen esityksen hyväksyminen merkitsee käytännössä monien ravintolatoiminnan liiketoiminta-alueiden kieltämistä. Myös suurten yritysten kiinteät joustamattomat kustannukset on korvattava täysimääräisesti.

II Yksityiskohtaiset kommentit

58 a § Ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikainen rajoittaminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Säännösehdotuksen 2 momentin mukaan, jos yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää tarkemmin tietyllä alueilla sijaitsevien ravitsemisliikkeiden asiakkaiden saapumiseen ja oleskeluun, asiakaspaikkojen sijoittamiseen ja tartuntariskiä lisäävien toimien välttämiseen liittyvistä velvoitteista sekä sisä- ja ulkotilojen asiakaspaikkamäärään liittyvistä velvoitteista.

Säännösesitys jättää valtioneuvostolle erittäin suuren ja etukäteen arvioituna vaikeasti määriteltävän oikeuden rajoittaa ja vaikeuttaa ravintoloiden toimintaa. Säännösehdotuksen perusteluissa mainitaan saapumiseen liittyvänä esimerkkinä, että ravintoloilta voitaisiin edellyttää pakollista pöytävarauksen tekemistä. Esimerkki kuvaa hyvin sääntelyn ongelmia. Perustelujen mukaan valtioneuvosto voisi edellyttää pöytävarauksen tekemistä esimerkiksi lounasravintoloihin, kahviloihin, pikaruokaravintoloihin ja liikenneasemien ravintoloihin, mikä on käytännössä mahdoton toteuttaa. Se toisi suuren ongelman myös sen vuoksi, että ravintoloiden olisi pidettävä pöytä tyhjänä varausta edeltävänäkin aikana, mikä heikentäisi entisestään ravintolatoiminnan kannattavuutta. Pöytävaraus on mahdollista toteuttaa käytännössä ainoastaan illallista tarjoavissa ruokaravintoloissa. Sen käyttö pitäisikin rajoittaa vain illallisia tarjoileviin ruokaravintoloihin niin, että pöytävarauksen edellyttäminen olisi mahdollista klo 18.00 jälkeen.

Säännösehdotuksen perusteluissa todetaan, että tämän tyyppiset rajoitukset (esimerkiksi pöytävaraus) voisivat vaikutuksiltaan korvata sellaisia haitallisempia rajoituksia, joilla yleisesti rajoitetaan ravitsemisliikkeiden asiakaspaikkamäärää tai anniskelu- ja aukioloaikaa. Tämä voisi olla kannatettava vaihtoehto esimerkiksi niin, että pääosin ruokaa

tarjoilevat ravintolat voisivat ottaa sisään enintään 75 prosenttia enimmäisasiakaspaikkamäärästä, anniskella klo 22.00 ja sulkea klo 23.00, jos niillä on käytössä klo 18.00 jälkeen pöytävarausjärjestelmä, jonka avulla asiakkaat voidaan tavoittaa.

Sääntely ei erittele sisä- ja ulkotiloja toisistaan. Valtioneuvoston harkintavaltaa ulkotilojen sääntelyssä tulee rajoittaa.

MaRa katsoo, että säännös antaa valtioneuvostolle liian laajat ja ennakkoon määrittelemättömät oikeudet rajoittaa ravintoloiden toimintaa. Jos ravintola edellyttää asiakkailta pöytävarauksen tekemistä klo 18.00 jälkeen, ravintoloille tulisi sallia ottaa sisään asiakkaita enintään 75 prosenttia enimmäisasiakaspaikkamäärästä, anniskelu klo 22.00 ja aukiolo klo 23.00 asti. Pöytävarauksen tekeminen tulisi rajoittaa vain leviämisvaiheen alueille. Ulkotilojen osalta on riittävää, että ravintola huolehtii hygieniavaatimuksista ja riittävän etäisyyden ylläpitämisen mahdollisuudesta eri seurueiden välillä. Myös anniskelu- ja aukioloaikasääntely voisi olla ulkotiloissa vähemmän rajoittavaa kuin sisätiloissa.

Säännösehdotuksen 2 ja 3 momentissa säädetään siitä, missä rajoissa valtioneuvosto voisi rajoittaa ravintoloiden toimintaa.

Olemme edellä tässä lausunnossa perustelleet, miksi rajoitustoimet ja valtioneuvostolle annettu asetuksenantovaltuus eivät ole oikeasuhtaisia eivätkä toimet ole välttämättömiä viruksen leviämisen estämiseksi. Rajoitustoimet ovat liian ankaria ravintolayrittäjien ja heidän työntekijöidensä näkökulmasta.

MaRa katsoo, että

- **pääosin alkoholijuomia tarjoavien ravintoloiden asiakaspaikkoja sisätiloissa voidaan rajoittaa enintään puoleen sallitusta enimmäisasiakaspaikkamäärästä, anniskelu tulee sallia vähintään klo 20.00 ja aukioloaikaa voidaan rajoittaa niin, että ravintolat voivat olla auki klo 21.00 asti.**
- **pääosin ruokaa tarjoavien ravintoloiden asiakaspaikkoja voidaan rajoittaa sisätiloissa siten, että ne voivat ottaa sisään enintään 75 prosenttia sallitusta enimmäisasiakaspaikkamäärästä, anniskelu on sallittu klo 20.00 asti ja aukioloa voidaan rajoittaa niin, että ravintolat voivat olla auki klo 21.00 asti. Jos ravintolalla on käytössään pöytävarausjärjestelmä, anniskelu on sallittu klo 22.00 asti ja ravintola on suljettava tunnin sen jälkeen.**
- **ulkotarjoilualueilla tulee olla kevyemmät rajoitukset, koska ulkotiloissa koronaviruksen leviämisen riski on pienempi.**

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Timo Lappi

toimitusjohtaja